

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2020 r., wydanym w sprawie z wniosku G. K. i K. K. z udziałem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. o wyodrębnienie samodzielnego lokalu mieszkalnego, założenie dla niego nowej księgi wieczystej, wpis prawa współwłasności w dziale II dotychczasowej księgi wieczystej oraz wpis prawa własności w dziale II i praw związanych w dziale I-Sp nowozałożonej księgi wieczystej na skutek skargi wnioskodawców na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 31 lipca 2020 r., Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi oddalił wniosek.

Apelację od tego postanowienia złożyli wnioskodawcy, zaskarżając je w całości, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku i podnosząc – w ramach wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi we wniosku i danymi wynikającymi z ewidencji PESEL – że matka G. K. uzyskała w dniu 21 września 1971 r. decyzję administracyjną o zmianie imienia z F. na J. F., jednak fakt ten nie został odnotowany w systemach ewidencji ludności, w tym także w systemie PESEL, o czym wnioskodawca nie wiedział.

Do swej apelacji, wnosząc o przeprowadzenie ponownej analizy pod kątem zgodności przedmiotowych danych, skarżący załączyli:

- odpis zupełny aktu urodzenia F. T. ze wzmianką dodatkową, z której wynika, że w akcie urodzenia z mocy decyzji Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Ł. z dnia 21 września 1971 r. w miejsce imienia osoby, której akt dotyczy, (...) wpisano jako imię pierwsze (...) i jako imię drugie (...);
- odpis zupełny aktu urodzenia G. K. ze wzmianką dodatkową, z której wynika, że w akcie urodzenia z mocy decyzji Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Ł. z dnia 21 września 1971 r. w miejsce imienia matki osoby, której akt dotyczy, (...) wpisano jako imię pierwsze (...) i jako imię drugie (...).

W piśmie procesowym z dnia 8 kwietnia 2021 r. skarżący podnieśli ponadto, że Sąd I instancji nie wskazał im dokumentów, jakie powinny zostać złożone dla usunięcia przeszkody do wpisu oraz że w ich ocenie podstawą mogącą temu celowi skutecznie posłużyć są zupełne odpisy aktów stanu cywilnego dołączone do apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Zgodnie z treścią art. 626⁸ § 2 k.p.c., sąd, rozpoznając wniosek o wpis, bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej, a w myśl art. 626⁹ k.p.c. Sąd oddala wniosek o wpis, jeżeli brak jest podstaw albo istnieją przeszkody do jego dokonania. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z dyspozycją art. 626⁸ § 3 k.p.c., przy rozpoznawaniu wniosku o wpis w księdze wieczystej sąd ma też obowiązek zbadać z urzędu zgodność danych wskazanych we wniosku z danymi wynikającymi z systemów prowadzących ewidencje powszechnych numerów identyfikacyjnych, chyba że istnieją przeszkody faktyczne uniemożliwiające dokonanie takiego sprawdzenia, a stosownie do art. 626⁸ § 5 k.p.c., niezgodność tych danych stanowi przeszkodę do dokonania wpisu. Do zakresu danych, o których mowa w art. 626⁸ § 3 k.p.c., należą te dane wskazane we wniosku, które staną się częścią przyszłego wpisu (tak A. Szereda [w:] „Kodeks postępowania cywilnego. Tom III. Komentarz. Art. 425–729” pod red. A. Marciniaka, Warszawa 2020, teza 78 do art. 626⁸). Stosownie do § 33 pkt. 5) g) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. z 2016 r., poz. 312 ze zm.), częścią wpisu polegającego na ujawnieniu prawa własności osoby fizycznej jest – wśród innych danych – także imię matki uprawnionego. Oznacza to, że wskazane we wniosku imię matki właściciela nieruchomości, który ubiega się o ujawnienie swojej osoby w dziale II księgi wieczystej, musi być zgodne z imieniem jego matki wynikającym z systemów prowadzących ewidencje powszechnych numerów

identyfikacyjnych (systemu PESEL), a ujawniona ewentualnie niezgodność w tym zakresie stanowi przeszkodę do dokonania wpisu, skutkującą z mocy art. 626⁹ k.p.c. oddaleniem wniosku o wpis.

Tego właśnie rodzaju niezgodność pomiędzy treścią danych zawartych we wniosku i treścią danych zawartych w systemie PESEL zachodziła w sprawie niniejszej. Podkreślić tu trzeba, że skoro w myśl art. 626⁸ § 2 k.p.c. zakres kognicji Sądu wieczystoksięgowego obejmuje jedynie treść i formę wniosku oraz dołączonych do niego dokumentów w powiązaniu z treścią księgi wieczystej, to Sąd ten związany jest stanem rzeczy istniejącym w chwili złożenia wniosku o wpis. Z przywołanego przepisu wynika zatem, że kognicja Sądu wieczystoksięgowego w sprawie o wpis nie obejmuje badania dokumentów niezłączonych do tego wniosku, ale złożonych później, a więc na każdym innym etapie czasowym tego postępowania już po wpływie wniosku do właściwego sądu. Także więc i sąd odwoławczy, rozpoznający apelację od postanowienia sądu pierwszej instancji w przedmiocie wpisu, zobowiązany jest oceniać trafność zaskarżonego orzeczenia sądu pierwszej instancji z uwzględnieniem wyłącznie treści i formy wniosku, dołączonych do wniosku w chwili jego wpływu dokumentów oraz treści księgi wieczystej (tak np. w postanowieniu SN z dnia 26 kwietnia 2013 r., II CSK 506/12, niepubl., w postanowieniu SN z dnia 5 grudnia 2014 r., III CSK 45/14, niepubl., w postanowieniu SN z dnia 25 września 2014 r. II CSK 722/13, niepubl. i wielu innych orzeczeniach). Sąd wieczystoksięgowy, rozpoznając wniosek o wpis w księdze wieczystej, związany jest stanem rzeczy istniejącym w chwili złożenia wniosku, gdyż art. 626⁸ § 2 k.p.c. stanowi przepis szczególny wobec normy wynikającej z art. 316 § 1 k.p.c. nakazującego Sądowi brać pod uwagę stan faktyczny i prawny z chwili zamknięcia rozprawy (ewentualnie z chwili orzekania, jeśli sprawy nie rozpoznawano na rozprawie) (tak w uchwale składu 7 sędziów SN z dnia 16 grudnia 2009 r., III CZP 80/09, OSNC Nr 6 z 2010 r., poz. 84). Oznacza to, że poza kognicją Sądu wieczystoksięgowego (w tym także Sądu rozpoznającego niniejszą apelację) jest stan faktyczny wynikający z dokumentów załączonych do apelacji i nie mogą one stanowić elementu podstawy orzekania w tej sprawie; podobnie Sąd nie jest uprawniony do uwzględnienia ewentualnych zmian w rejestrze PESEL po złożeniu wniosku, nawet jeśli na chwilę obecną konsekwencją tych zmian jest pełna zgodność pomiędzy danymi zawartymi we wniosku o wpis i danymi w rejestrze PESEL. Opisane konsekwencje wynikające z ograniczeń kognicji Sądu nie stoją natomiast na przeszkodzie ponownemu złożeniu przez uprawnionych wniosku o dokonanie przedmiotowego wpisu i jeśli wówczas okaże się, że na chwilę jego złożenia przedmiotowa niezgodność już nie zachodzi, Sąd, badając stan faktyczny i prawny z chwili złożenia nowego wniosku, nie stwierdzi już istnienia omawianej przeszkody do dokonania objętego tym wnioskiem wpisu.

Z powyższego wynika też, że chybiony jest podnoszony przez apelujących zarzut, iż Sąd Rejonowy nie wskazał im, jakie dokumenty winni byli złożyć, aby usunąć przedmiotową przeszkodę do dokonania wpisu. Skoro Sąd wieczystoksięgowy w ramach swej kognicji bada tylko dokumenty załączone do wniosku i wyłącznie na ich podstawie – w powiązaniu z treścią i formą wniosku oraz treścią księgi wieczystej – stwierdza, czy zachodzą przeszkody do dokonania wpisu, to bezcelowe jest wzywianie do złożenia dokumentów świadczących o usunięciu przeszkody do dokonania wpisu, skoro i tak nie mogłyby one zostać objęte zakresem badania Sądu i tym samym nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie o zasadności konkretnego wniosku. Nie istnieje obecnie w porządku prawnym odpowiednik nieobowiązującego już art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2204 ze zm.), na gruncie którego ustawodawca wyróżniał przeszkody usuwalne i nieusuwalne, przy czym w przypadku przeszkód usuwalnych Sąd mógł wyznaczyć wnioskodawcy odpowiedni termin do ich usunięcia. De lege lata zasadą jest oddalenie a limine wniosku o wpis z powodu istniejącej w chwili złożenia wniosku przeszkody do wpisu i w żadnym zaś trybie nie jest obecnie możliwe usuwanie w toku postępowania wieczystoksięgowego przeszkód do wpisu, chociażby nawet ex natura stanowiły przeszkody usuwalne (tak E. Gniewek [w:] „System prawa prywatnego. Prawo rzeczowe. Tom 4” pod red. E. Gniewka, Warszawa 2005, s. 106). Postępowanie naprawcze dotyczące wniosku o wpis może posłużyć jedynie uzupełnianiu braków formalnych tego wniosku w trybie art. 130 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., nie znajduje natomiast zastosowania do usuwania przeszkód do dokonania wpisu, czyli braku materialnoprawnych przesłanek jego zasadności. Nieuprawnione jest bowiem traktowanie przeszkody do wpisu w rozumieniu art. 626⁹ k.p.c. jako braku formalnego wniosku, gdyż ma ona charakter materialnoprawny (tak np. w postanowieniu SN z dnia 9 marca 2004 r., V CK 448/03, niepubl.).

Wobec prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu meriti i nietrafności zarzutów apelacyjnych Sad II instancji oddalił złożony środek zaskarżenia w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. jako bezzasadny.